

ZHRNUTIE

Slovenská republika – Rozvoj vnútorného trhu

Monitorovacia správa: M/SR/INT/06012/AGR,ENV a INT vydaná 4. mája 2006

Priebežná hodnotiaca správa: R/SK/TF/INT/06.002

Predkladané zhrnutie pokrýva pomoc z prostriedkov Prechodného fondu 2004 a 2005 v rámci nasledovných komponentov:

- ❑ Poľnohospodárstvo, štatistika a kataster
- ❑ Životné prostredie, energetika, doprava a normy
- ❑ Financie, colnice a kultúra

A) Ciele a rozsah hodnotenia

Cieľom predkladaného priebežného hodnotenia je vyhodnotiť pomoc z prostriedkov Prechodného fondu v SR v rámci sektora rozvoj vnútorného trhu. Celková alokácia podpory EÚ predstavovala viac ako 17 miliónov EUR na roky 2004 a 2005, vrátane spolufinancovania. Za účelom hodnotenia bolo použitých päť štandardných kritérií, menovite relevantnosť, hospodárnosť, efektívnosť, trvalá udržateľnosť a dopad¹.

B) Výsledky hodnotenia

Väčšina programov v sektore rozvoj vnútorného trhu je *relevantná*. Programy pokrývajú prioritné oblasti, ktoré sú definované ako v EÚ, tak slovenských strategických dokumentoch a materiáloch, ako napríklad Stratégia riadenia verejných financií a Vládne nariadenie č. 558 z 13.7.2005 k Aktualizovanej koncepcii vzdelávania vnútorných audítorov a finančných kontrolórov. Kvalita programových dokumentov sa zlepšila, avšak nízka kvalita ukazovateľov dosiahnutých cieľov zostáva zreteľná. Program **Poľnohospodárstva** je relevantný, väčšinou prispieva k implementácii reformovanej spoločnej poľnohospodárskej politiky a transpozícii príslušných direktív EÚ. Pomoc Prechodného fondu, nasledujúc podporu Phare, bola naďalej poskytovaná Poľnohospodárskej platobnej agentúre a Ústrednému kontrolnému a skúšobnému ústavu poľnohospodárskemu. Presun know-how z členských krajín do oblastí, kde Slovensko zaostáva, ako napríklad rozvoj kontrolného systému PPA je jasne opodstatnený. Oba projekty pre subsektory **Štatistika** a **Kataster** sú zamerané na implementáciu progresívnych technológií, za účelom zlepšenia fungovania príslušných inštitúcií, ako také sú relevantné, hoci náročné. Projekty v rámci subsektora **Životné prostredie** sú relevantné, väčšinou podporujú splnenie požiadaviek rámcovej direktívy o vode. Zdá sa, že twining je vhodný na transfer know-how pre projekt **Energetiky**, s dôrazom na transpozíciu a implementáciu príslušných direktív EÚ pomocou tvorby sekundárnej legislatívy.

¹ *Relevantnosť* sa týka návrhu projektu a rozsahu do akého cieľa zodpovedajú skutočným potrebám. *Hospodárnosť*, ako dobre boli pomocou aktivít vstupy premenené na výstupy. *Efektívnosť* hodnotí, či bol dosiahnutý účel projektu. *Trvalá udržateľnosť* hodnotí, či výsledky projektu budú pokračovať aj po skončení externého financovania. *Dopad* popisuje vzťah medzi účelom projektu a celkovými cieľmi.

Významná podpora bola poskytnutá oblasti Jadrovej bezpečnosti, ktorá v nadväznosti na správu Rady o jadrovej bezpečnosti, by mala dosiahnuť vhodné riadenie použitých zdrojov. Relevantnosť projektu **Dopravy** je daná odporučeniami Peer Review, s dôrazom na aplikáciu sociálnej legislatívy. Projekt v oblasti **Norim** by mal pomôcť pri riešení praktických problémov pri implementácii direktívy ohľadne meracích prístrojov, ktorá bola nedávno uvedená do praxe. Väčšina projektov **Financií** bola pripravená v rámci Reformy riadenia verejných financií. Sú relevantné, nakoľko systém RVF si vyžaduje ďalšiu modernizáciu. Projekty **Colnice** sú relevantné a v súlade s EÚ stratégiou (vonkajšia hranica a ochrana spotrebiteľa). Prvá podpora Ministerstva **kultúry** sa zdá byť relevantná a prináša potrebné medzinárodné know-how v oblasti práv duševného vlastníctva.

Hospodárnosť hodnotených projektov bola negatívne ovplyvnená dobre známymi omeškaniami, ktoré spôsobovali následné oneskorenia spustenia aktivít. Pre subkomponent **Poľnohospodárstva** žiaden z projektov 2005 nebol v štádiu implementácie. U projektov, ktoré boli realizované, práca twiningových partnerov a kontraktorov bola hodnotená veľmi pozitívne, ako napríklad pre projekt 2004 Bezpečnosť potravín alebo 2004 PPA Sekcia kontroly. Hospodárnosť projektu **Štatistiky** vykazuje uspokojivé výsledky, okrem iného aj z dôvodu dobrej práce prijímateľskej inštitúcie a twiningového partnera. Projekt **Katastra** musí najprv prekonať kontraktčné prekážky, aby bol úspešne implementovaný. Hospodárnosť projektov **Životného prostredia** môže byť posúdená ako výborná; kombinácia manažérskych schopností a zručností príslušných pracovníkov demonštruje veľmi dobré výsledky. Hore uvedené sa netýka subkomponentu **Energetika**, obzvlášť projektov Jadrová bezpečnosť, z ktorých žiaden nie je realizovaný, kvôli dlhému procesu prípravy základnej tendrovej dokumentácie. Veľmi dobrá spolupráca s twiningovým partnerom na projekte Trh s elektrinou a plynom, v kombinácii so zainteresovanosťou najvyšších riadiacich orgánov vykazuje dobré výsledky v prekonávaní dlhej prípravnej fázy. Spolupráca s vybraným partnerom na projekte **Dopravy** nemôže byť hodnotená ako hospodárna, z dôvodu jeho pasívneho prístupu. Projekt **Norim** bol v omeškaní a môže čeliť problémom pri výbere vhodného partnera a expertov pre špecifické oblasti. Rôznorodá hospodárnosť je charakteristická pre projekty **Financií**. Projekty, ktoré boli doposiaľ implementované, boli realizované hospodárne. Avšak niektoré projekty sú značne oneskorené. Problémy späté s prierezovým charakterom niektorých projektov **Colnic** negatívne ovplyvnili načasovanie prípravy tendrovania. Nová problematika riešená v rámci projektu **Kultúry** môže spôsobiť niektoré problémy pri jeho implementácii, avšak konkrétne výsledky môžu byť zaznamenané iba v rámci druhého kola priebežného hodnotenia na budúci rok.

Optimistické predpovede *efektívnosti* väčšiny projektov sú založené na ich programovom návrhu a vyhodnotení pravdepodobnosti splnenia príslušných projektových cieľov. Masívne teoretické a praktické školenie (vrátane mnohých študijných ciest), podporené komplementárnymi metodickými materiálmi by malo priniesť aspoň nejaké efekty v rámci subkomponentu **Poľnohospodárstvo**, ako napríklad pri projekte 2004 Bezpečnosť potravín v oblasti registrácie a testovania pesticíd, alebo 2004 PPA Sekcia kontroly pri efektívnejšom a hospodárnejšom vykonávaní kontrol organizácie poľnohospodárskeho trhu. **Štatistika** by mala priniesť efekty v lepšom využívaní štatistických informácií a následnom znížení administratívneho zaťaženia jednotiek poskytovateľov údajov. Pomoc **Katastru** a jeho elektronickej podateľni by mala byť v súlade s ideou eGovernment a kataster by mal byť schopný poskytovať efektívnejšie a hospodárnejšie služby. Projekty **Životného prostredia** po skončení všetkých aktivít by mali dosiahnuť, alebo by mali

prispieť k definovaným projektovým cieľom. Hore uvedené sa prejaví v správnom výkone riadenia čistoty vôd. Projekt Trhu s elektrinou a plynom v rámci **Energetiky** by mal liberalizovať príslušný trh pre domácnosti, čo sa zdá byť realistickým predpokladom. Kvôli zdĺhavej projektov Jadrovej bezpečnosti je obtiažne odhadnúť, či sa dosiahne zlepšenie súčasného systému riadenia, alebo schopnosti sledovať rôzne druhy rádioaktívneho odpadu. Podpora poskytnutá **Doprave** prispela ku vhodnej inšpekcii práce, porovnateľnej so štandardami EÚ. Po implementácii projektu **Normy** očakávame, že tento bude efektívny, nakoľko prvé kroky k implementácii novej direktívy ohľadne meracích prístrojov už boli vykonané. Prebiehajúce projekty komponentu **Financie** priniesli prvé výsledky. Zmiešané ohodnotenie efektívnosti vykazujú projekty **Colnice**, avšak majú šancu prispieť k zlepšeniu ochrany spotrebiteľa a EÚ hranice pomocou posilnenia systémov kontroly proti podvodom. Najlepšie výsledky môžu byť zaznamenané v súvislosti s projektom Spolupráca s informátormi. Projekt **Kultúry** má potenciál pomôcť príslušným orgánom pri zlepšení ich práce v oblasti ochrany práv duševného vlastníctva a tiež pri zvyšovaní povedomia o tejto otázke medzi širokou verejnosťou.

Trvalá udržateľnosť väčšiny projektov **Poľnohospodárstva**, obzvlášť pre Poľnohospodársku Platobnú Agentúru, sa zdá byť zabezpečená, nakoľko inštitúcia má stabilných pracovníkov a rovnako kvôli prenosu know-how zo školení do metodických dokumentov. Na druhej strane sme menej optimistickí pri trvalo udržateľných výsledkoch pomoci Ústrednému kontrolnému a skúšobnému ústavu poľnohospodárskemu pri projekte 2004 Bezpečnosť potravín, kvôli fluktuácii jeho pracovníkov. Určité obavy existujú pri trvalej udržateľnosti projektu **Štatistika**, nakoľko výstupy projektu 2004 vyžadujú politickú vôľu na uskutočnenie zmien., vrátane úpravy zákonov. Projekt **Kataster** si bude vyžadovať, okrem stability Úradu geodézie, kartografie a katastra, prijatie odbornou a širokou verejnosťou, aby bol trvalo udržateľný. Hlavný prijímateľ podpory **Životnému prostrediu** určite využije typológiu EQS pri výkone jeho činností. Rovnako výsledky **Energetických** projektov Jadrová bezpečnosť by sa mali stať každodenným pracovným nástrojom agentúr. Avšak budúca nezávislosť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví musí byť zachovaná. Projekt **Dopravy** preniesol získané vedomosti do príslušných právnych dokumentov. Potencionálna trvalá udržateľnosť projektu **Norim** môže byť vyhodnotená na základe potrieb a intencií na implementovanie legislatívnych zmien podporujúcich voľný pohyb tovarov s meracou funkciou. Prebiehajúce **Finančné** projekty vykazujú zmiešané perspektívy trvalej udržateľnosti. Predpoveď trvalej udržateľnosti projektov **Colnic** je pozitívna, kvôli ich prioritnému postaveniu a zabezpečenému financovaniu z vládnych zdrojov. Trvalá udržateľnosť projektu **Kultúry** nebola úplne jasná, obzvlášť budúcnosť databázy duševného vlastníctva a jej udržiavania, spolu s konkrétnym načasovaním prijatia národnej legislatívy.

Môžeme predpokladať, že väčšina projektov Prechodného fondu prispeje k splneniu svojich programových cieľov, v rámci kritéria *dopad.*, väčšinou v oblasti transpozície príslušného *acquis*, ako napríklad reformovaná spoločná poľnohospodárska politika v rámci sub-sektora **Poľnohospodárstvo**. Pomoc pre PPA by mala mať pozitívny dopad na jej zlepšenie činnosť, napríklad v oblasti kontroly organizácie trhu, alebo transparentnejší systém priamych platieb. Systémy kontroly by mali byť posilnené aj pre Národné lesnícke centrum. Podobne pozitívny dopad predpokladáme pre podporu UKSUP-u, ktorá prináša efektívnejšiu kontrolu bezpečnosti potravín. Progresívne oblasti pomoci **Štatistiky** a **Katastra** by mohli obe priniesť konkrétny dopad pri zavedení informačných systémov, ktoré zjednodušujú administratívne postupy, čím majú potenciál aj znížiť ich náklady.

Projekty **Životného prostredia** prispejú k plnej implementácii EÚ a národnej legislatívy v oblasti kvality vôd. Trh s elektrinou a plynom v rámci **Energetiky** je tiež zameraný na transpozíciu príslušného nariadenia EÚ, ktoré zavádza model trhu s elektrinou a plynom v súlade s požiadavkami EÚ. Efektívne realizovanie projektov **Jadrovej bezpečnosti** môže prispieť k zlepšeniu existujúceho systému riadenia rádioaktívneho odpadu a zvýšeniu bezpečnosti. Pomoc, poskytnutá **Doprave** prispela k správnej implementácii *acquis* v ochrane pri práci v danom sektore. Môžeme predpokladať širší dopad vo forme voľného pohybu tovaru s meracou funkciou bez negatívnych vplyvov liberalizácie trhu pri projekte **Normy**, v prípade, ak sa implementuje. Projekty **Financií** majú dobrý potenciál na dosiahnutie širšieho dopadu, nakoľko poskytujú chýbajúce a aktualizujú zastarané vedomosti v oblasti riadenia verejných financií. Významný dopad môže byť dosiahnutý z projektov **Colnice** vo zvýšení ochrany spotrebiteľa a spoľahlivosti informačných zdrojov colných orgánov. Predpovede dopadu pomoci **Kultúre** sú viac pozitívne, hlavne kvôli dobrej kvalite návrhu projektu.

C) Odporúčania a ohodnotenie

Pre Odbor koordinácie pred vstupových fondov (OKPF) a bilaterálnej spolupráce ÚV SR

OKPF by mal posúdiť návrh pre príslušných príjemcov pomoci v súvislosti s dostatočným delegovaním právomocí projektovým manažérom, ako sa úspešne osvedčilo pri subkomponente Životné prostredie. Projektovým manažérom, ktorí nie sú na riadiacich funkciách, by mali byť odovzdané potrebné právomoci na riadenie aspoň projektových aktivít a potrebnej logistiky bez byrokratických obmedzení.

Centrálna finančná a kontrakčná jednotka

V prípadoch dlhších procesov tendrovania Centrálna finančná a kontrakčná jednotka by mala informovať príslušných vyšších programových pracovníkov o aktuálnom stave kontrahovania pri rešpektovaní pravidiel verejného obstarávania.

OKPF /Prijímatelia

OKPF by mal posúdiť návrh relevantným prijímateľom (väčšinou z inštitúcií podriadených ministerstvám), aby zaviedli systém, ktorý by umožňoval transfer know-how z projektov realizovaných v minulosti a vybudovanie 'inštitucionálnej pamäte riadenia projektov'. Systém by mohol mať formu osobného zaškolenia, alebo vypracovania stručnej praktickej informácie.

Daňový úrad/Po vstupový poradca/Vyšší programový pracovník

Daňový úrad by mal preveriť možnosti implementácie Systému zabezpečenia kvality, ktorý bol vyvinutý v rámci komponentu 1 'Zlepšenie metodiky a postupov daňovej kontroly', v rámci nového informačného systému daňovej administratívy.

Ministerstvo financií SR/Po vstupový poradca/Vyšší programový pracovník

Za účelom posilnenia trvalej udržateľnosti, dopadu a zviditeľnenia výsledkov projektu, vypracovaný sylabus v rámci projektu Vnútorný audit by mal byť publikovaný na internetovej stránke Ministerstva financií SR.

Hodnotenie

Projekt	Relevantnosť	Hospodárnosť	Efektívnosť	Trvalá udržateľnosť	Dopad	Slovné hodnotenie
Poľn, Štat, Kataster						
2004/016-764.01.01 Bezpečnosť potravín	1	1	1	0	1	S
2004/016-764.08.03 UIBF 2004 PPA Sekcia kontroly	2	1	1	1	1	S
2005/017-464.01.01 PPA Organ. trhu	1	-1	1	1	1	S
2005/017-464.01.02 Organické poľn.	1	0	1	1	1	S
2005/017-464.01.03 PPA SPS	1	0	1	1	1	S
2005/017-464.01.04 Lesný repr. materiál	1	0	1	1	1	S
2004/016-764.05.01 Štatistika	1	1	1	0	1	S
2004/016-764.08.01 Kataster	1	-1	1	1	1	S
Živ.Prostr.Ener., Doprava,Normy						
2004/016-764.08.03 UIBF Klasifikácia ek. stavu	2	2	2	1	1	HS
2005/017-464.06.01 EQS pre vody	1	1	1	1	1	S
2004/016-764.07.01 IRAO Manažment	1	-1	-1	0	0	U
2005/017-464.07.02 Radioaktívny odpad	1	1	0	0	0	S
2004/016-764.06.01 Cestná doprava	1	0	1	1	1	S
2005/017-464.07.01 Trh s elektr.+ plyn	1	1	1	1	1	S
2005/017-464.02.01 RACMI	1	0	1	0	0	S
Fin,Colnic,Kult.						S
2004/016-764.02.01 Posilnenie verejných fin.	1	0	1	0	0	S
2004/016-764.02.02 Daňový Audit	1	1	1	1	0	S
2004/016-764.02.03 Vnútorný Audit	1	1	1	0	0	S
2004/016-833 Kontrola prepravy proti podvodom	1	-1	-1	0	0	U
2004/016-764.08.03 UIBF Informátori	1	1	1	1	1	S
2005/017-464.02.03 Ochrana spotrebiteľa	1	1	0	0	0	S
2005/017-464.02.02 Práva duševného vlastníctva	1	0	1	0	1	S
Spolu za sektor INT	1	0	1	1	1	S

Nedostatočné	Slabé	Dostatočné/ Adekvátne, alebo hodnotenie nebolo možné	Dobré	Výborné
-2	-1	0	+1	+2

Veľmi neuspokojivé	Neuspokojivé	Nebolo možné hodnotenie	Uspokojivé	Veľmi uspokojivé
HU	U	N/A	S	HS

